

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dialogvs De Veneratione & inuocatione sancto[rum],
co[n]tra perfidia[m] Lutherana[m], ad reuerendissimu[m]
in Chr[ist]o patre[m], illustrissimu[m]q[ue] principe[m] &
d[omi]n[u]m D. Herma[n]nu[m] de ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1524

VD16 H 4813

Lonicerus co[n]tinuo post pr[æ]dicta. Cap. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35673

Caput octauum.

Lonicerus cōtinuo post p̄dicta. Cap. VIII.

LONICE. **Q** Væ p̄t eē maior laus Mariæ dei m̄ris, q̄ q̄ tū a propheta tribuit illi. Ecce uirgo cōcipiet &c. & tū ab angelo, Ave gr̄a plena, dñs tecū, b̄ndicta tu inter mulieres &c. Neq; uero diua uirgo meruit unq̄ q̄ eēt m̄ seruatoris, sed deus p̄elegit eā &c. Veneramur beatā uirginē, dū eius gratulamur pr̄electioni &c. Laudam⁹ eā uere, & deū in ipsa, si deū obsecrauerim⁹, ut nob̄ ipse donet q̄ possimus amplecti &c. doctrinam quā immaculata uirgo in suo cātico p̄cinuit &c. Hæc ē uera laus & ueneratio

THEOLO
Roma. xi,

Maria digna
fuit cōcipere
redemptorem
mundi.

Psal. xvi.
Lucæ. i.

Ibidem.
Gr̄a dicuntur
Lutherano.

Actuum. vi.

Quēadmodū uirgo deipara, nusq̄ suis hoc cōmeruit opibus, ut eēt plena gr̄a (nā sic gr̄a scdm̄ aplm̄ nō eēt gr̄a, sed debita) Ita sane nec hoc tanq̄ mercedē debitā suis obtinuit meritis seu opibus, ut m̄ fieret Ch̄ri seruatoris. Tātā siquidē sublimitatis dignatio hūana oīa uincit merita. Sed & dignissima illi Ch̄ri seruatoris aīa, operib⁹ suis assecuta nō est, ut in hypostaticā unionē coiret cū x̄bo dei, Nēpe, q̄ hoc ipm̄ totius etiā creature transcēderet meritū. Sicut ergo aīa Ch̄ri, nō ideo minus promeruit, id est digna fuit, habituali dignificatione, ut hypostaticē uniret dei x̄bo, q̄ hāc nō ex se, uel ullis suis meritis, sed ex diuina haberet infusione, Ita q̄q̄ beatissima uirgo & m̄ dei Maria, sine omni h̄sitatione credēda est promeruisse, id est digna fuisse, ut & m̄ eēt seruatoris, & a nobis in summo sp̄ habere ho nonore. Eo qdē loquēdi gr̄e, q̄ priami sp̄s dicta est digna impio, & q̄ ingt propheta, Elegit nobis hereditatē sibi specie Iacob: quē dilexit Neq; em̄ sine cā dixit uirgo sanctissima, q̄ respexit dñs hūilitatē ancillæ suæ, q̄ fecit mihi magna. Respexit inquā decorē quē ipse dederat, neq; tñ quia ipse dederat, idcirco uirgo nō minus digna fuit. Attñ q̄, tūlibet gloriosæ uirgini sis iniquus, habedā tñ sunt tibi ul̄ semel a nobis gr̄a, q̄ ex euangelico eulogio beatā uirginē ut gr̄a plenā p̄dicas eē laudandā, Dissidēs in hoc & dissentiens a seditiosissimis illis & impiissimis tuis cōgerronibus q̄ beatū Stephanū (scripturæ testimonio adacti) cōfitētur gr̄a plenū, beatā uero dei genitricē (interpretatiōe nescio

De inuocatione sanctorum.

qua freti) esse grā plenā prorsus auersant. Rursus dū inq̃s
eodē nos actū diuā laudare uirginē, & deū in ea, huic pro
fecto ueritati lubentes subscribimus, q̃ nōnihil etiā utili
tatis allatura sit his intelligendis, q̃ in sequētib⁹ adhuc re
stant discutiēda. Si nāq̃ (ut ais) diua uirgo honorat, q̃n de
um oramus, ut uirginis sectemur doctrinā, reuera etiā ui
cissim deus honorat, eiusq̃ munificētia recognoscit, q̃ties
matrē eius imploramus, ut suis apud filiū p̃cib⁹, grām no
bis impetret & salutē. Nunc tua prosequere.

¶ Q̃ aut eā ueneramur rosarijs (ut uocant) decēq̃ gra
nis mendacia sunt, & nugæ p̃dicatoꝝ & Franciscanoꝝ, q̃
sunt Antichri cū cæteris sup̃stitiosuloꝝ ordinib⁹ ueri dis
cipuli, q̃s deus spū oris sui destruat, Amen.

¶ Nihil hic affers q̃d doctrina aut ch̃riano dignū sit ho
mine. Si aut maledictis rōnem exigere statuisti, arena mi
hi prius cedendū credā, q̃ arma sumenda, nā in arte male
dicēdi Lutherani oēs, nō pauca tropheā retulerūt, añ mul
tos iā annos, utpote ab optio mg̃fo oīm maledicoꝝ prin
cipe diabolo optime instructi. Sed si hęc nuge sunt & mē
dacia p̃dicatoꝝ & Frāciscanoꝝ, Nūqd & mēdax fuit Eli
zabeth, huius carminis & salutationis p̃centrix? q̃ impleta
spū sctō (ut ueritas habet euangelica) exclamauit uoce ma
gna, Bñdicta tu inter mulieres & bñdictus fructus uētris
tui. Nunqd hallucinatus fuit archangelus ille primæ ue
ritatis nūcius, q̃ & ipse ut futurā dñi matrē, digno saluta
ret eulogio, sic ait, Ave grā plena dñs tecū, bñdicta tu in
mulieribus. Habes igit hic Lutherane salutationē ange
licā, nō ex p̃dicatoꝝ & Franciscanoꝝ nugis aut mēdacijs
cōfectā, sed ex ueridicis paranymp̃hi & beatę illius, gran
deuē mulieris sermonibus cōfectā, q̃z qdē uerboꝝ sermo
nūq̃ ueritas sicut tūc, ita q̃q̃ & nūc indubitata est atq̃ fir
missima. Quid ergo culpæ est his, aut qd mendaci cōmit
mittūt, q̃ hanc salutationē decies aut qnquagesies, q̃dam q̃
si ordine replicant, aut q̃ docent & p̃suadent sic eē eam in
honorem uirginis replicandam.

¶ Orare debem⁹, nō sctōs, sed deū & Ch̃m eius, ut ip̃e

e iij

LONICE.
cōtinuo post
prædicta.

Rosaria brē
ginis mēda
cia sunt.

THEOLO.
Defendit ro
sariū gloriose
uirginis.

Lucæ. I.

Ibidem.

LONICE.
paulo post p̃
cedentia.

Orandus est
deus, nō scti

fidē & uirtutē largit̃ æque atq; suis sanctis donauit &c. q̃
de re præclarus est locus ad Hebræos, quorū intuētes exi
tū cōuersionis imitamini fidē, nō opera, sed fides spectā
da est qua uirtutes operati sunt.

THEOLO

¶ Vbiq; ferme eadē febre laboras, arbitrans dū sctōz
poscimus auxilia, diuinā opē secludamus, in quo plurimū
aueritate deliras. Quid em̃ sctōs inuocando aliud postu
lam⁹, q̃ ut ipsi pro nob̃ deū interpellantes? honoris uiciss
tudine deo reddant, quē honorando bona nobis obtineāt
q̃ suis ipse uiribus nobis p̃stare nequeūt? At uero, qd sibi
uult, qd dicis, deū orare debemus ut nobis fidē & uirtutem
largiat̃, æque atq; sanctis eius donauit? Nunqd ch̃ianę hu
militatis eē arbitraberis, uelle se æquari gloriosæ uirgini,
aut parē eē qbuslibet sctis? Absit, Proinde misericordiam
dei petentes, mēsurā gr̃æ, diuinæ, potius dispōni relinque
re debemus, sicut scriptū est, Vnicuiq; sicut de⁹ diuisit mē
surā fidei. Et alibi. Hæc aut̃ oīa operat̃ unus atq; idē spūs,
diuidens singulis prout uult, Vnicuiq; em̃ data est gratia
secundū mensuram donationis Christi.

Roma. xij.
I. Corin. xij.
Ephe. iij.

LONICE.

cōtinuo ad p̃
cedentia.
Horredū Lu
therani men
daciū.

¶ At hoc horredū est impēdio, qd scti nedū inuocēt ho
die, sed ul' p̃ dijs, imo & idolis colūt, cōtra primū p̃ceptū.
Et ut ex innumeris paucos recēseā, Sctūs Sebastianus pe
sti epidimie &c. alius alijs p̃fici morbo &c. Alius ponit fi
ducia, spem, salutē in uirginē Mariā, ut t̃etli homicida ul'
immūdiſſimus scortator fuerit, mō sabbatū ieiunet, autur
met se propter id opusculi nō quāq; dānatū iri &c. Quid
quærim⁹ salutē in sanctis dei creaturis, & gloriæ dei dero
gam⁹, creaturæ tribuētes, qd soli creatori exhidēdū erat̃.

THEOLO

Hieronymus

¶ Hoc tā patulū tāq; ineptū mendaciū, nō alia r̃sione
dignū arbitramur, q̃ q̃ ab Hiron. obijciē Vigilatio hereti
co. Quis em̃ (inqt ille) o insanū caput, aliqui martyres ado
rauit, qd hoīes putauit deū? Nā si sctis sanitatū & miracu
lorū uirtutes assignaremus, tāq; his q̃ sua ipsorū facultate &
pt̃ate possent miracula facere, ea tādē summa eēt impietas
p̃ quā diuinæ gl̃iæ nō parē decederet derogareſq;. Si uero
rātis tāq; frequētib⁹ signorū indicijs & experimētis, nō eti

De inuocatione sanctorum.

am cōmodo psuali & illecti, eius benignitatis credam⁹ & cōfiteamur creatorē erga electos suos, ut ad eorū inuocati onē grām cōferat spiritualē, aut aduersam corpis ualitudi nē curet, in hoc pfecto nullaten⁹ maiestati suę p̄iudiciū fa cim⁹, sed poti⁹ munificētiā ei⁹ cōmēdam⁹. Vñ tibi indig⁹ ne calūniāti sc̄m̄ Sebastianū pesti epidimię, aliū q̄o sc̄m̄ aliq̄ p̄fici morbo, nō iniuria forte r̄ndeat dñs. An nō licet mihi qd uolo facere? an ocul⁹ tu⁹ neq̄ ē, q̄a ego bon⁹ sum Ceterū qd de gloriose uirginis stultis cultorib⁹ causaris, dif ficile nō fuerit diui Hiero. v̄bis diluere. Is nāq; Vigiliatio (dicerē ueri⁹ Dormitatio) sc̄tōrū uigilias accusanti r̄ndēs. Error (inqt) & culpa iuuenū, uilissimāq; mulierū, q̄ p no ctē s̄ape deprehendit, nō est religioni imputādus, q̄a & in uigilijs Pasche tale qd fieri plerūq; deprehendit, & tñ pau corū culpa nō pr̄iudicat religioni. Et subiungens, ap̄loq; (inqt) fidē Iudæ proditio nō destruxit.

Matthæi. xx.

Hieronymus

¶ An ne hoc diabolicę rei est indicatiū, quū usq; adeo & adolescentulæ & iuuenes irritant, ut nō possint omittere quin cū impetu & furore ad beatam uirginē (uulgo in das Grymmendall &c.) Quis author huius impetus uel furo ris pr̄terq; cacadæmon?

LONICE. cōtinuo ad p̄ cedentia.

¶ Bella sanē & Lutherano digna cōparatio, in q̄ leuissi morū hoīm in qb⁹ nihil modestiē minimūq; pietatis & re ligiōis refulget opa, his cōferunt & æquant in qb⁹ sola ad deū ei⁹q; sc̄tōs deuotio cōspicit. Faceſſat igit̄ inēptissim⁹ nugator atq; his nenijs eorū aures demulceat, q̄ bonis rō nib⁹ clausas hñt, nob̄ certe v̄ba nō dabit q̄ tūlibet uideat astut⁹, Et q̄s q̄s cādidē lēctor, hui⁹ tā absurde tāq; incōue niētis collationis author & inspirator credēdus est, q̄ ca cadæmon aliq; Lutheranoz aim a cōsilijs?

THEOLO Friuola Lu therana com paratio.

¶ Ad me (inqt) uenite, nō ad sc̄m̄ Iacobū uel alio, Iacobus non est deus, nec iuuare uos potest, Sinite sanctos meos quiescere &c.

LONICE. paulo post p̄ cedentia.

¶ Tametsi sc̄tūs Iacobus dono gr̄æ aut sanitatū sua ip̄i us uirtute nobis pr̄stare nequeat, iccirco tñ cōsequēs non est, ut suis nos ofonib⁹ iuuare nō possit. Nā si nemo iuuare

THEOLO Retortio argu menti in au thorem.

Roma. xij.

nos p̄t nisi deus. Frustra uideſ apls Paulus postuſſe Ro-
manor̄ ſe p̄cibus adiuuari. Ille nāq; Romanos interpel-
lans, Obſecro (inqt) uos fratres p̄ dñm n̄m Ieſum Chriſtū
ut adiuuetis me in orōnibus ūis pro me ad deū, ut liberer
ab infidelibus in Iudæa. Stipuleſ & interroget Lutheran⁹
ap̄lm q̄ temeritate, aut q̄ etiā fide ad eor̄ cōuolat p̄ſidiū, q̄
de ſuis ſe miſerijs expedire uix ſufficiūt, & nō poti⁹ uadat
ad Ch̄m, q̄ dat oībus affluenter. Voluit ergo iuari, uo-
luit & liberari, nō p̄ Romanor̄ uires, ſed p̄ eor̄ orōnes. Si
ergo q̄ppiā auxiliū huic ſiſe a cōſtitutis poſtulemus, quod
ap̄ls petijt ex uiuis p̄tōrib⁹, An iccirco ex ſctō Iacobo ul
alio q̄libet deū facimus?

LONICE.

Nō ſiūt apud
ſepulchra ſan-
ctorum niſi a
malo ſpū mi-
racula.

THEOLO
Miracula nō
fiunt a dæmo-
ne.

liij. Regū. xij

Lonicerus paulo poſt præcedentia. Cap. IX.

Sed qd de miraculis ſentiendū eſt, q̄ apud ſctōr̄ ſiunt
ſepulchra & reliq̄as, Nulla a ſctis miracula fieri egdē
opinor, aut ſi qua ſiunt, a ſpū calumniante originem
ducere &c.

¶ De p̄ſida Pharīſeor̄ ſecta eſſe probaris, q̄ quū Ch̄i
miracula inſiciari nō poſſent, in Beelſebub principe dæ-
monior̄, ea fieri calūniabāſ. Ruſus Helīſeus uiuēs mor-
tuū puer̄ ſuſcitauit. De mortuo aut̄ ſic legimus, Proiece-
rūt cadauer in ſepulchrū Helīſei, qd cū tetigiffet oſſa He-
leſei reuixit hō, & ſtetit ſup pedes ſuos. An hæc a ſpū calū-
niatore & nō potius a deo in Helīſei honorē, in eius ſan-
ctitatis testimoniū, originē duxiſſe credimus. Sed ſit ſane,
dæmones poſſe hoīes ludificari, & eis quaſdā tenebras cu-
dere, & præſtigijs, neſcio qbus, hoīem circūuenire, nū igiſ
& mortuos ſuſcitare p̄nt? nū ad uidendū, ambulādūve or-
gana prorsus pempta reſtaurandi ptātē hñt? At dices for-
ſan pinde, atq; cōdiſcipulus tuus eiūſdē farine, nob quōn-
dā obiecit, Dæmones aliqñ mortuos ſuſcitafſe, Phitonīſſa
em̄ p̄cibus Saulis regis ducta, Samuelē ſuſcitauit. Quæ-
ſo te, q̄t annis ſeu menſibus, ſeu ad minimū diebus (ut alijs
circa h̄iſtoriā miſſis difficultatibus, ſermonē in pauca cōſe-
ramus) Samuel a Phitonīſſa reuocatus in uita p̄ſtitit ſuper
terrā, quemadmodū q̄ plurimos ad ſctōr̄ monumenta in